จุลสาร

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2565

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด
CREDIT UNION LEAGUE OF THAILAND LIMITED

40 ถนนรามคำแหง แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร 10240 โทร. 0-2373-0020
WWW.CULTTHAI.COOP

วิสัยทัศน์

ช.ส.ค. มั่นคง สมาชิกเข้มแข็ง
บนจิตตารมณ์ คุณธรรม และธรรมาภิบาล
ให้คนเครดิตยูเนี่ยนพึ่งตนเองได้

จิตตารมณ์ 4 ประการ สนใจ ห่วงใย แบ่งปัน รับใช้

คุณธรรม 5 ประการ 1.ความซื่อสัตย์ 2.ความเสียสละ 3. ความรับผิดชอบ 4.ความเห็นใจกัน 5.ความวางใจกัน

สาขาภาคเหนือ จ.เชียงใหม่

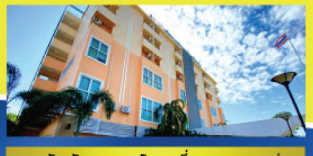

สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ขอนแก่น

สาขาภาคตะวันออก จ.จันทบุรี

สาขาภาคกลาง กรุงเทพมหานคร

สาขาจังหวัดเพชรบุรี จ.เพชรบุรี

สาขาภาคใต้ จ.สุราษฎร์ธานี

สถาบันพัฒนาเครดิตยูเนี่ยน จ.ขอนแก่น

WEBSITE LINE OFFICIAL FACEBOOK
ช่องทางรับข้อมูล - ข่าวสาร

การกิจ ช.ส.ค.

- ด้านการเผยแพร่ จัดตั้ง และส่งเสริมงานที่เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน
- ด้านการให้การศึกษา อบรม เพิ่มทักษะ
- ด้านการบริหาร การจัดการให้กับบุคลากรของขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน
- ด้านการเป็นศูนย์กลางทางการเงิน ของขบวนการสหกรณ์ เช่น การรับฝากเงิน และการให้สินเชื่ออันจำเป็นและเป็นประโยชน์กับสมาชิก
- การจัดการบริการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน เช่นสวัสดิการเงินกู้ สวัสดิการเงินสะสม สวัสดิการกองทุนร่วม สวัสดิการกองทุนสมทบสวัสดิการความมั่นคง อุบัติภัยในสหกรณ์และสวัสดิการช่วยเหลือในการจัดการศพให้กับทายาทของสมาชิกผู้เสียชีวิต

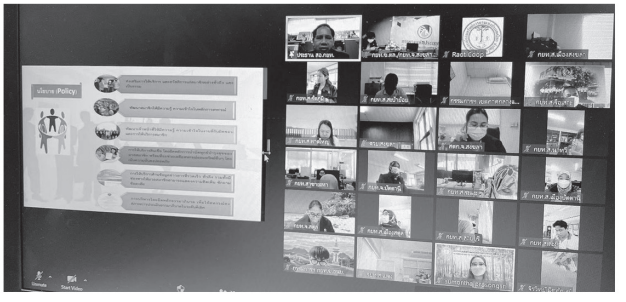
เปิดทำการ วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 08.30น. – 17.00น. / ปิดทำการ วันเสาร์ – วันอาทิตย์ และ วันหยุดนักขัตฤกษ์

สหกรณ์ออมทรัพย์การยางแห่งประเทศไทย จำกัด
THE RUBBER AUTHORITY OF THAILAND SAVING AND CREDIT COOPERATIVE, LIMITED
เลขที่ 67/53 อาคาร 50 ปี สกย. ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

ข่าวสาร/กิจกรรม
สหกรณ์ออมทรัพย์การยางแห่งประเทศไทย จำกัด

ระหว่างวันที่ 20-23 กันยายน 2564 สอ.กยท. ได้จัดโครงการสัมมนาตัวแทนสมาชิก ประจำปี 2564 เรื่อง“การพัฒนาศักยภาพตัวแทนสมาชิก...สู่ความมั่นคง” ผ่านสื่ออิเล็ก ทรอนิกส์ ระบบ Zoom โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 132 คน

ระหว่างวันที่ 5 - 6 กุมภาพันธ์ 2565 นางสาวสุมณฑา ประสงค์ศรี ผู้จัดการ สหกรณ์ สอ.กยท. โครงการสัมมนาวิชาการประจำปี 2565 ในหัวข้อ “การบริหารเชิงกลยุทธ์และการจัดการความเสี่ยงในสหกรณ์ออมทรัพย์” ณ The Tide Resort Bangsaen อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565 สอ.กยท. ได้จัดให้มีการทำบุญเลี้ยงพระเนื่องในโอกาส ครบรอบ 44 ปี วันก่อตั้ง สอ.กยท. ณ ที่ทำการ สอ.กยท.

02-886-0034, 02-886-0036
02-424-8083
098-278-6919, 098-278-7918, 097-052-4017, 097-052-4127
สหกรณ์ออมทรัพย์การยางแห่งประเทศไทย จำกัด
@RAOTCOOP
COOP@RUBBER.MAIL.GO.TH

การส่งเสริมและพัฒนาสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้สหกรณ์ในแต่ละจังหวัดรวมตัวกันในนามของสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สร้างความสัมพันธ์ และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อีกทั้งเป็นพื้นฐานต่อการจัดตั้งสาขาของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด ประกอบด้วย สหกรณ์ทุกประเภทในจังหวัดนั้น ๆ เป็นสมาชิก

ปัจจุบันมีสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดที่จัดตั้งแล้ว 66 จังหวัด และอยู่ระหว่างประสานงานการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดอีก 11 จังหวัด แบ่งเป็นอยู่ระหว่างประสานงานการจัดตั้ง 6 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพฯ นครปฐม สมุทรสงคราม สุโขทัย ระนอง ระยอง อยู่ระหว่างเลือกตั้งกรรมการ 3 จังหวัด ประกอบด้วย ร้อยเอ็ด ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และดำเนินการส่งเอกสารให้ สสท. เพื่อประกาศจัดตั้ง 2 จังหวัด ประกอบด้วย นครพนม และมุกดาหาร

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด จึงได้จัดสรรงบประมาณของสันนิบาตสหกรณ์ฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด เช่น

1. โครงการสัมมนาสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด ระหว่างวันที่ 27-29 มกราคม 2565 ณ โรงแรมแกรนด์ฮิลล์ รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

2. โครงการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย สัญจรพบสหกรณ์สมาชิก 4 ภาค

3. เข้าร่วมกิจกรรมสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เช่น ประชุมใหญ่สามัญประจำปีสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, วันพระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย, วันสหกรณ์แห่งชาติ

สรุปผลการจัดโครงการสัมมนาสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานภายใต้การบริหารงานคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์ฯ ชุดที่ 25 การสร้างความเข้มแข็งให้กับขบวนการสหกรณ์ โดยส่งเสริมการจัดตั้งสันนิบาต

สหกรณ์จังหวัดให้ครบทุกจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและเพิ่มบทบาทของสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (ด้านการบัญชี การบริหารการเงิน การลงทุน กฎหมาย) และพัฒนาด้านวิชาการในระดับจังหวัด เป็นศูนย์กลางเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและศูนย์กระจายสินค้าระดับจังหวัด สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ได้เห็นถึงความสำคัญในการจัดโครงการสัมมนาสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด ทำให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ประธานฯ/กรรมการของสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด คณะกรรมการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำนวน 200 คน ระหว่างวันที่ 27 – 29 มกราคม 2565 ณ โรงแรมแกรนด์ฮิลล์รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ขึ้น

โครงการดังกล่าวนายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ประธานฯสันนิบาตสหกรณ์ฯ ได้เป็นประธานในพิธีเปิด และนางมณีพรรณ โคตรบุตร รองประธานฯสันนิบาตสหกรณ์ฯ กล่าวรายงาน และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยได้รับเกียรติจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายวิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ์ บรรยายพิเศษในหัวข้อ นโยบายภาครัฐกับการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งมีการเสวนา หัวข้อ บทบาทของสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดต่อการพัฒนาสหกรณ์สู่ความยั่งยืน โดยมีวิทยากรการเสวนา ประกอบด้วย

- นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ประธานฯ สันนิบาตสหกรณ์ฯ
- นางบริสุทธิ์ เปรมประพันธ์ ที่ปรึกษาสันนิบาตสหกรณ์ฯ
- ผศ.อาภากร มินวงษ์ ประธานฯ ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด
- นายศิริชัย ออสุวรรณ ประธานฯ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- นายสุรพล กมุทชาติ ประธานสันนิบาตสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์และผู้ดำเนินรายการเสวนา
- นายสมชาย รัตนอารี ผู้จัดการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์ สมาชิก ชสอ.

หลังจากการเสร็จสิ้นโครงการดังกล่าวทำให้ผู้เข้าสัมมนาทำให้ผู้เข้าเสวนาได้รับความเข้าใจ และตระหนักถึงความเข้าใจในบทบาท อำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์มากขึ้น

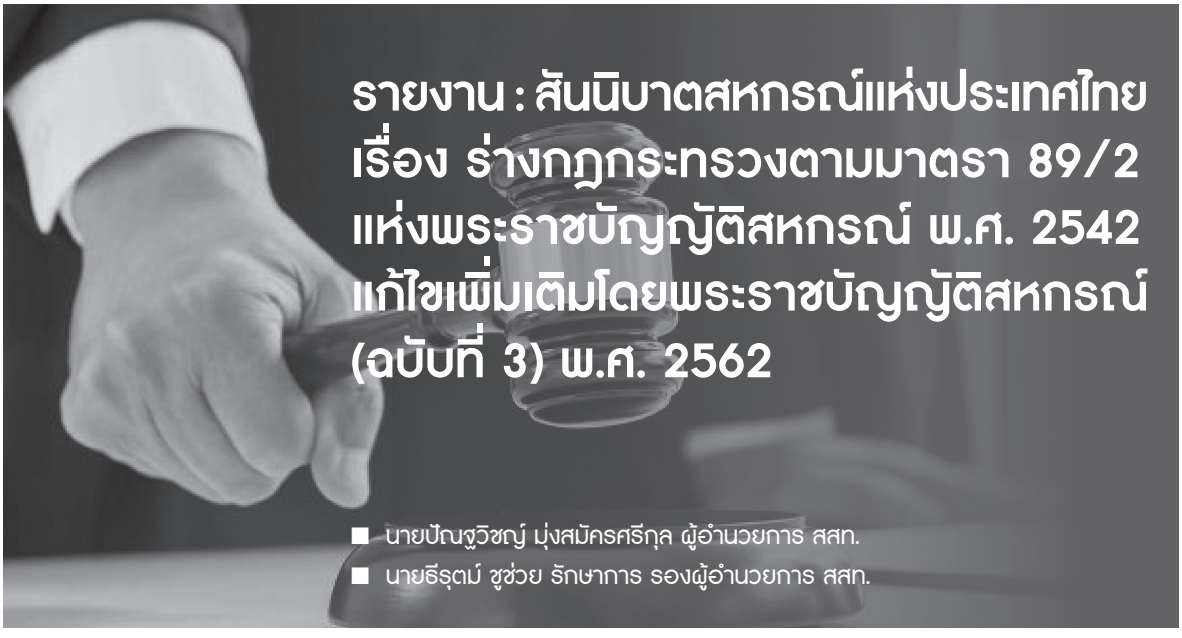
และยังเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างสันนิบาตสหกรณ์จังหวัด สหกรณ์จังหวัดด้วยกันมากยิ่งขึ้น และเกิดโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

อีกทั้งผู้เข้าสัมมนายังแสดงความคิดเห็นให้มีการอบรมสัมมนา ในหัวข้อของการแก้ไขกฎหมายสหกรณ์ การให้องค์ความรู้การศึกษามากยิ่งขึ้น ต้องการให้ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีบทบาทในการจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูก รวมทั้งต้องหารให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจัดหาช่องทาง หรืองบประมาณในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือด้านการเกษตรต่าง ๆ รวมถึงด้านการแปรรูปผลิตผลการเกษตร เช่น การผลิตลำไยอบแห้งเพื่อช่วยให้สหกรณ์และสมาชิกสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้า เป็นต้น

กองบรรณาธิการ จุลสารสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย : ที่ปรึกษา
นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม นางมณีพรรณ โคตรบุตร นายนพดล วรมานะกุล ผศ.อาภากร มินวงศ์
นายปัณฐวิชญ์ มุ่งสมัครศรีกุล

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา :
นางสาวอรนุช กันภัย
หัวหน้ากองบรรณาธิการ :
นางสาวนภาภัช จิรศศิตา
กองบรรณาธิการ :
นายวีรวัฒน์ วิถีแมน
นายเวริกา คำถาธิรกุล
นางสาวสุภ์จิตรา ปิยะจันทร์
บรรณาธิการฝ่ายศิลป์ :
นายกมลศักดิ์ นันตา

ฝ่ายจัดส่ง :
นางสาวสุพัตรา กันภัย
ฝ่ายโฆษณา :
ติดต่อ โทร. 0 2669 3254-60 ต่อ 1007
ส่งข่าวประชาสัมพันธ์, บทความถึง บ.ก. :
Fax 0 2241 1789
E-Mail : coopnews2016@gmail.com
พิมพ์ที่ :
โรงพิมพ์ดอกเบี้ย
โทร. 0 2272 1169-72 โทรสาร 0 2272 1173
E-Mail : dokbia1@hotmail.com

รายงาน : สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เรื่อง ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 89/2 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

■ นายปัณฐวิชญ์ มุ่งสมัครศรีกุล ผู้อำนวยการ สสท.

■ นายธีรุตม์ ชูช่วย รักษาการ รองผู้อำนวยการ สสท.

1. ปฐมบท

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563 อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 89/2 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 รวม 5 ฉบับ อันเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) เสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับความเห็นของกระทรวงการคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทยไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ประกอบด้วย

1. ร่างกฎกระทรวงการให้กู้และการให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. ....

2. ร่างกฎกระทรวงการรับฝากเงิน การก่อหนี้และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. ....

3. ร่างกฎกระทรวงการบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. ....

4. ร่างกฎกระทรวงการจัดชั้นสินทรัพย์และกันเงินสำรองของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. ....

5. ร่างกฎกระทรวงการกำกับการกระจุกตัวธุรกรรมทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. ....

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เชิญผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เข้าร่วมชี้แจงประกอบการพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาในชั้นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ โดยเฉพาะประเด็นของการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งมิใช่ประเด็นข้อกฎหมาย แต่เป็นประเด็นทางนโยบายและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกายังไม่มีความเชี่ยวชาญมากพอ จึงมีหนังสือถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งคืนร่างกฎกระทรวงเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและส่วนงานที่เกี่ยวข้องรับฟังความคิดเห็นและพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อยุติก่อน (เริ่มกระบวนการใหม่)

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ขอเรียนว่า สันนิบาตสหกรณ์ฯ และขบวนการสหกรณ์ มีความมุ่งหวังที่จะให้กฎกระทรวงมีความสมบูรณ์ ไม่ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์อย่างรุนแรงในทันทีจนเกิดปัญหาใหม่ตามมา ยึดแนวทางค่อย ๆ พัฒนาและเพิ่มความเข้มข้นในการกำกับและการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนตามลำดับ คาดหวังถึงแนวทางที่ทุกส่วนงานจะยอมรับร่วมกันได้ มิได้เจตนาที่จะทำให้ร่างกฎกระทรวงต้องถูกส่งคืนยังหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อเริ่มต้นกระบวนการใหม่

2. รายงานผลการดำเนินงาน

สันนิบาตสหกรณ์ฯ ขอถือโอกาสนี้ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบหลักการร่างกฎกระทรวงแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำร่างกฎกระทรวงดังกล่าวทั้ง 5 ฉบับ มารวมเป็นฉบับเดียวกัน และระหว่างการพิจารณาร่างกฎกระทรวงรอบแรก มีประเด็นที่ภาครัฐและขบวนการสหกรณ์ยังมีความเห็นไม่ตรงกัน ประกอบด้วย

1. งวดชำระหนี้ของสัญญาเงินกู้แต่ละประเภท

2. จำนวนเงินได้รายเดือนคงเหลือของสมาชิกผู้กู้เมื่อหักชำระหนี้สหกรณ์

3. วงเงินกู้ยืมที่จะต้องมีข้อมูลเครดิตบูโรประกอบการพิจารณาอนุมัติให้กู้

4. หลักเกณฑ์และอัตราการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 และ 17 มิถุนายน 2564 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด เข้าร่วมประชุมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อหารือร่วมกันในประเด็นที่ยังมีความเห็นต่างกันข้างต้น ซึ่งผลการหารือที่ออกมานับว่าเป็นผลดีต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมากขึ้นกว่าร่างกฎกระทรวงที่เป็นอยู่ โดยมีสาระสำคัญที่ภาครัฐจะปรับปรุงร่างกฎกระทรวงดังนี้

1. การกำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนต้องกำหนดงวดชำระหนี้เงินกู้สามัญแก่สมาชิกไม่เกิน 150 งวด มีเงื่อนไขการใช้บังคับดังนี้

1.1 ใช้บังคับเฉพาะกับสมาชิกซึ่งเป็นผู้กู้รายใหม่นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเท่านั้น

1.2 สมาชิกที่กู้ก่อนวันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับและยังคงมีสัญญากู้อยู่ หากสมาชิกนั้นจะขอกู้ใหม่ (กู้วนซ้ำ) สหกรณ์สามารถให้เงินกู้สามัญแก่สมาชิกผู้นั้นโดยมีงวดชำระหนี้เกินกว่า 150 งวดเดือนแต่ต้องไม่เกินกว่าจำนวนงวดที่ระเบียบเดิมของสหกรณ์กำหนด หากงวดชำระหนี้นั้นเกินกว่า 240 งวดเดือน ต้องทยอยปรับลดลงให้เหลือ 240 งวดเดือนภายในเวลา 10 ปี

2. การกำหนดให้สมาชิกผู้กู้ซึ่งมีเงินได้รายเดือนต้องมีเงินได้รายเดือนคงเหลือสุทธิภายหลังหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินได้รายเดือน ตลอดอายุสัญญา มีเงื่อนไขการใช้บังคับดังนี้

(1) ใช้บังคับเฉพาะกับสมาชิกซึ่งเป็นผู้กู้รายใหม่นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเท่านั้น

(2) ไม่ใช้บังคับกับสมาชิกที่เป็นผู้กู้ก่อนวันที่กฎกระทรวงจะมีผลใช้บังคับและยังคงมีสัญญากู้อยู่แต่จะต้องปรับปรุงให้มีเงินได้รายเดือนคงเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินได้รายเดือนภายในเวลา 10 ปี

3. การนำข้อมูลเครดิตของสมาชิกจากบริษัทข้อมูลเครดิตมาประกอบการพิจารณาให้กู้กำหนดบังคับสำหรับการกู้ยืมเงินตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป ไม่ว่าสัญญาเดียวหรือหลายสัญญารวมกัน

4. การกำหนดงวดชำระหนี้เงินกู้ระหว่างสหกรณ์

(1) กรณีสหกรณ์ให้กู้ยืมเงินแก่สหกรณ์อื่นกำหนดงวดชำระหนี้ไม่เกิน 60 งวดเดือน

(2) กรณีชุมนุมสหกรณ์ให้สหกรณ์สมาชิกกู้ยืมกำหนดงวดชำระหนี้ไม่เกิน 120 งวดเดือน

5. การประมาณการค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญและดอกเบี้ยค้างรับสำหรับสหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนี่ยน

สันนิบาตสหกรณ์ฯ ได้จัดประชุมเพื่อหารือกับผู้ทรงวุฒิและที่ปรึกษาเกี่ยวกับการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และจัดทำหนังสือชี้แจงข้อมูลและเหตุผลของการที่ต้องกำหนดประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นพ้องด้วยและสอดคล้องกับหลักการเดิมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์อยู่แล้ว โดยจะปรับปรุงร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ดังนี้

(1) ชุมนุมสหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนี่ยน ชุมนุมสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ และสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ ให้ยังคงเป็นไปตามร่างกฎกระทรวง

(2) สหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนี่ยนซึ่งเรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกโดยการหักจากเงินได้รายเดือน ณ ที่จ่าย ให้ใช้เกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์

(3) สหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนี่ยนซึ่งไม่ได้เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกโดยการหักเงินได้รายเดือน ณ ที่จ่าย ให้ใช้เกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ประเภทการเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงเสนอปรับปรุงร่างกฎกระทรวงไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่มีความเห็นร่วมกันข้างต้น

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันร่างกฎกระทรวงดังกล่าว แต่ปรากฏว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งข้อสังเกตต่อร่างกฎกระทรวงดังกล่าว จำนวน 5 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1. การรับรู้รายได้ และการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

2. การประมาณการค่าเผื่อการปรับมูลค่าที่ดินแทนการชำระหนี้

3. การนำรายงานข้อมูลเครดิตของสมาชิกมาประกอบการพิจารณาให้กู้ยืมเงิน

4. การนับเงินฝากที่ชุมนุมสหกรณ์เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

5. การกำหนดบทเฉพาะกาลจำนวนงวดชำระหนี้

เดือนตุลาคม 2564 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงต้องนำร่างกฎกระทรวงกลับมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งพร้อมเชิญส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และขบวนการสหกรณ์ ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจ

การคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เข้าร่วมชี้แจงด้วย (เมื่อวันที่ 11, 19 และ 26 ตุลาคม 2564) แต่ก็ยังไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นที่ยังไม่ได้ข้อยุตินั้นเป็นประเด็นทางนโยบายและไม่มีความเชี่ยวชาญมากพอ จึงมีหนังสือถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งคืนร่างกฎกระทรวงเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและส่วนงานที่เกี่ยวข้องรับฟังความคิดเห็นและพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อยุติก่อน (เริ่มกระบวนการใหม่)

สำหรับรายละเอียดการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันที่ 11, 19 และ 26 ตุลาคม 2564 ปรากฏความเห็นของแต่ละส่วนงานดังนี้ (เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญหลัก ไม่รวมถึงประเด็นปลีกย่อย เช่น ถ้อยคำ เทคนิคการบัญญัติกฎหมาย และการเชื่อมโยงหรือความสอดคล้องของแต่ละบทบัญญัติ เป็นต้นจึงอาจไม่ปรากฏความเห็นของบางหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม)

การประชุมวันที่ 11 และวันที่ 19 ตุลาคม 2564

ประเด็นหารือที่ 1 การตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนซึ่งไม่ได้หักหนี้ ณ ที่จ่าย (ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยหลักเกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ภาคการเกษตร)

ผู้เสนอ

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้ของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนตามร่างกฎกระทรวงที่พิจารณาเสร็จแล้วนี้ จะแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้มีลักษณะเป็นสองหลักเกณฑ์ในร่างกฎกระทรวงเดียวกัน อีกทั้งสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนซึ่งไม่ได้หักหนี้ ณ ที่จ่าย มีความเสี่ยงในหนี้เงินกู้มากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มาก เนื่องจากสมาชิกสามารถย้ายถิ่นฐานได้และไม่ได้ถูกหักเงิน ณ ที่จ่าย แต่การตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญและดอกเบี้ยค้างรับกลับอ่อนกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ ทำให้ผลการดำเนินงานและกำไรสุทธิไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและถูกนำมาคำนวณเพื่อจ่ายปันผลและเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกอันจะทำให้ทุนของสหกรณ์ลดลง

ผู้ชี้แจง

1. **ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์** กรณีข้อกังวลดังกล่าวนั้น นายทะเบียนสหกรณ์สามารถออกระเบียบหรือหลักเกณฑ์มากำกับดูแลได้

2. **ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์** เนื่องจากสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมีลักษณะและการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับสหกรณ์การเกษตรมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ อีกทั้งงวดการชำระหนี้มีทั้งรายเดือน รายสามเดือน รายหกเดือน หรือรายปี ตามประเภทของการกู้ยืมและวงรอบของผลผลิตหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงเสนอปรับปรุงร่างกฎกระทรวงในส่วนของการตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในลักษณะเดียวกับสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เดียวกับการตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญที่หน่วยงานราชการใช้กับการให้กู้ยืมแก่เกษตรกร

3. **ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด** เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินธุรกิจและสมาชิกแล้ว สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคล้ายคลึงกับสหกรณ์การเกษตรมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ และมีความเป็นสถาบันการเงินน้อยกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ การกำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญด้วยหลักเกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์จึงไม่เหมาะสมกับลักษณะของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

4. **ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์ฯ** สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมีการดำเนินธุรกิจ 6 ประเภท ดังเช่นสหกรณ์การเกษตร ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์มีการดำเนินธุรกิจอยู่ 3 ประเภท (ให้กู้ยืม รับฝากเงิน และบริการ) ปริมาณเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ (1,400 สหกรณ์) ประมาณ 1.12 ล้านล้านบาท สหกรณ์การเกษตร (3,300 สหกรณ์) ประมาณ 1.3 แสนล้านบาท และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน (580 สหกรณ์) ประมาณ 2.1 หมื่นล้านบาท เมื่อเฉลี่ยเป็นรายสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์มีปริมาณเงินให้กู้ยืมประมาณสหกรณ์ละ 795 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรมีปริมาณเงินให้กู้ยืมประมาณสหกรณ์ละ 34 ล้านบาท และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมีปริมาณเงินให้กู้ยืมประมาณสหกรณ์ละ 36 ล้านบาท ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรจึงเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ ตามหลักกฎหมายมหาชนแล้วสิ่งที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน ควรได้รับการปฏิบัติอย่างเดียวหรือใกล้เคียงกัน

อนึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ใกล้ชิดกับสหกรณ์และรู้ข้อเท็จจริงลึกซึ้งมากกว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย แต่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความเสี่ยงมากกว่าสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนั้น การที่จะนำเอาองค์ความรู้เหล่านั้นมาใช้กับสหกรณ์มากน้อยเพียงใดเพื่อให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงและพอเหมาะพอควรจึงควรให้น้ำหนักต่อการตัดสินใจของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และเห็นว่าการกำหนดเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เสนอจึงเหมาะสมแล้ว

ส่วนประเด็นที่กังวลว่าเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้ผลการดำเนินงานและกำไรของสหกรณ์ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและถูกนำมาคำนวณเพื่อจ่ายปันผลและเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกอันจะทำให้ทุนของสหกรณ์ลดลงนั้น นายทะเบียนสหกรณ์สามารถควบคุมปัญหาดังกล่าวได้เพราะมีอำนาจกำหนดควบคุมเงินปันผลอยู่แล้ว

5. **ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง** การควบคุมอัตราเงินปันผลตามที่กล่าวมาเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ และการกำหนดเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญ ก็มิได้มองว่าเป็นสถาบันการเงินหรือไม่แต่อย่างไรแต่เป็นการพิจารณา

ตามหลักการและประเภทของธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่ ดังนั้น การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จึงควรใช้หลักเกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งอัตราการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ หรืออาจใช้เกณฑ์เดียวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งให้บริการทางการเงินแก่เกษตรกร

6. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดผ่อนปรนให้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนใช้เกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรไปอีกสัก 5 ปี จากนั้น จึงใช้เกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์

7. ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์ฯ เข้าใจจุดมุ่งหมายของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยดีว่าต้องการให้สหกรณ์มั่นคง เม็ดเงินไม่ไหลออกจากสหกรณ์จากการจัดสรรกำไรสุทธิที่ไม่ได้สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง แต่การใช้เกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเช่นเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในขณะนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในที่นี้ไม่ว่าจะในฐานะผู้ร่างหรือผู้พิจารณาร่าง ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าผลจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่มุ่งหมายหรือสหกรณ์มีปัญหาเกิดขึ้นจากสิ่งที่ร่างขึ้นก่อนที่จะไปถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ก็คงเป็นสิ่งที่ติดอยู่ในใจของผู้ร่างหรือผู้พิจารณาร่างตลอดไป

หากกำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนใช้เกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ งบการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนจะแสดงผลการดำเนินงานที่ขาดทุนหรือกำไรลดลงอย่างแน่นอน และสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่สหกรณ์อธิบายกับสมาชิกให้เข้าใจได้ยากมากซึ่งเกิดขึ้นมาแล้ว สมาชิกต่างพากันมาถอนเงินฝากหรือลาออกเพื่อถอนหุ้น เพียงเพราะตัวเลขทางบัญชีที่แสดงผลขาดทุนหรือกำไรลดลง

ดังนั้น จึงเห็นว่าควรยืนตามร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ (ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ซึ่งไม่ได้หักเงิน ณ ที่จ่าย โดยหลักเกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ภาคการเกษตร) ไปก่อนแล้วจึงมาประเมินกันเป็นระยะว่าผลจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่กำหนดนี้เป็นอย่างไร แล้วพิจารณาว่าจะปรับปรุงแก้ไขอีกหรือไม่อย่างไรเพราะกฎกระทรวงต้องมีการประเมินการบังคับใช้กฎหมายเป็นระยะอยู่แล้ว

8. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ควรกำหนดให้ใช้เกณฑ์เดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่กำหนดบทเฉพาะกาลผ่อนปรนให้กับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเป็นระยะเวลาหนึ่ง หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังเห็นว่าไม่เหมาะสม ก็สามารถขอขยายระยะเวลาผ่อนปรนออกไปได้อีก

9. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การขอขยายระยะเวลาดังกล่าวควรจะต้องขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

10. ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์ฯ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ที่รับผิดชอบและดูแลทั้งสหกรณ์และสมาชิกอยู่แล้ว ดังนั้น การขอขยายระยะเวลาดังกล่าว จึงควรเป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ก็เพียงพอแล้ว

11. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การกำหนดให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ขยายระยะเวลา เป็นลักษณะการเขียนกฎหมายที่เป็นการมอบอำนาจ ซึ่งไม่น่าจะเหมาะสม

ข้อสรุปของที่ประชุม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานภาครัฐ) มอบหมายฝ่ายเลขานุการพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงโดยให้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์และกำหนดบทเฉพาะกาลผ่อนปรนการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเป็นระยะเวลา.....ปี หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว สามารถขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อขยายระยะเวลาผ่อนปรนออกไปได้อีก

ประเด็นหารือที่ 2 การประมาณการค่าเผื่อการปรับมูลค่าที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย

ผู้เสนอ

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันมิให้สหกรณ์ถือครองที่ดินมากเกินไปและป้องกันการขาดสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ ควรปรับปรุงร่างกฎกระทรวงดังนี้

ร่างกฎกระทรวง ให้สหกรณ์ดำเนินการขายที่ดินแทนการชำระหนี้รอขายโดยทันที หากสหกรณ์ถือครองไว้เกินกว่า 5 ปีทางบัญชีนับจากปีที่ได้รับ ให้ทยอยประมาณการค่าเผื่อการปรับมูลค่าที่ดินแทนการชำระหนี้รอขายไว้ในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี จนกว่าที่ดินแทนการชำระหนี้รอขายจะมีมูลค่าคงเหลือในอัตรา ร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย

ผู้ชี้แจง

สันนิบาตสหกรณ์ฯ ข้อกำหนดดังกล่าวแม้ไม่ใช่ข้อห้ามก็ตาม แต่จะเป็นอุปสรรคต่อสหกรณ์ในการรับที่ดินจากสมาชิกผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันแทนการชำระหนี้ การที่สหกรณ์รับที่ดินแทนการชำระหนี้ เป็นการช่วยสมาชิกอย่างหนึ่งทั้งในด้านภาระหนี้สินและดอกเบี้ย เมื่อสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม (ราคาผลไม้ตกต่ำ ผลผลิตไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทุพพลภาพ) ก็เอาที่ดินของตนหรือที่ดินที่จำนองมาตีราคาชำระหนี้ ทำให้หนี้หมดไปหรือลดน้อยลง เมื่อหนี้ลดน้อยลง ดอกเบี้ยและการชำระหนี้ต่องวดก็น้อยลง ส่วนที่ดินที่สหกรณ์รับมานั้น สหกรณ์ก็ให้สมาชิกเช่าทำกินต่อไป โดยคิดค่าเช่า และเมื่อใดก็ตามที่สมาชิกมีกำลังทรัพย์มากขึ้นก็มาซื้อที่ดินดังกล่าวกลับคืน ซึ่งวิธีนี้จะสามารถช่วยรักษาที่ดินของสมาชิกมิให้ต้องขายชำระหนี้และตกเป็นของนายทุน

ที่ดินถือเป็นทุนสำคัญอย่างหนึ่งตามหลักเศรษฐศาสตร์ สหกรณ์ตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสมาชิก หากไม่ทำสิ่งเหล่านี้ที่ควรกระทำ แล้วจะตั้งสหกรณ์มาเพื่ออะไร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เห็นด้วยกับธนาคารแห่งประเทศไทยส่วนตัวแล้ว (นายสุรพลฯ) ควรจะตั้งค่าเผื่อ 100 เปอร์เซ็นต์ด้วยอีกประการหนึ่ง มีการใช้ช่องทางนี้ กระทำการทุจริต และมีการซื้อที่ดินเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ ที่นอกวัตถุประสงค์

สันนิบาตสหกรณ์ฯ การซื้อที่ดินเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องนอกกรอบวัตถุประสงค์ ไม่สามารถทำได้อยู่แล้ว ไม่เกี่ยวกับการรับที่ดินแทนการชำระหนี้กรณีนี้และกรณีการทุจริต ก็เป็นส่วนน้อย พบว่ามีอยู่ในระยะแรก ๆ ปัจจุบันมีการเฝ้าระวังและเข้มงวดกันอยู่แล้ว

การพิจารณาร่างหรือกำหนดกฎเกณฑ์ใด ๆ รัฐในฐานะที่มีอำนาจเหนือ ต้องใช้ความระมัดระวังให้มาก เพราะเป็นทรัพย์สินของสหกรณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้น ก็เกิดกับสหกรณ์ในฐานะเอกชน

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด กรณีดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะกฎเกณฑ์ดังกล่าวไม่มีการใช้กับสหกรณ์อีก 5 ประเภท โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร

ประธานที่ประชุม กฎเกณฑ์ดังกล่าวเห็นว่าควรจะต้องมีอยู่ แต่ระยะเวลาที่จะต้องมีการตั้งค่าเผื่อฯ อาจจะต้องปรับให้ผ่อนคลายมากขึ้น

ข้อสรุป (ประธานที่ประชุมสรุป)

ขอให้ฝ่ายเลขานุการนำกฎเกณฑ์ดังกล่าว กลับมาแล้วมาพิจารณาอีกครั้งว่าจะวางกำหนดเวลาไว้เท่าใด จึงจะตั้งค่าเผื่อฯ

การประชุมวันที่ 26 ตุลาคม 2564

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด แถลงไม่เห็นด้วยกับการกำหนดอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ และขออนุญาตไม่อยู่ร่วมพิจารณา

ประธานที่ประชุม จึงยุติการพิจารณาเพราะเห็นว่าไม่อาจตกลงร่วมกันได้ และขอนำเรื่องเสนอเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะส่งเรื่องกลับคืนหรือจะนำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะใหญ่

อย่างไรก็ตาม ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์ฯ ขออนุญาตที่ประชุมเพื่อนำเสนอประเด็นข้อสังเกตอื่นๆ อีก (เผื่อกรณีไม่มีโอกาสชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะใหญ่) ดังนี้

1. การตั้งค่าเผื่อหนี้เงินกู้สงสัยจะสูญของสหกรณ์อิสลาม

สหกรณ์อิสลามเป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ มีจำนวนประมาณ 20 สหกรณ์ แต่ไม่มีระบบหักชำระหนี้ ณ ที่จ่าย เมื่อสำรวจร่างกฎกระทรวงแล้ว ปรากฏว่าไม่ได้มีการคำนึงถึงสหกรณ์ดังกล่าวแต่อย่างใด จึงควรมีการปรับแก้ไขร่างกฎกระทรวงในส่วนนี้ด้วย เช่น อาจจะตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดียวกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนหรือมีบทเฉพาะกาลผ่อนปรนต่าง ๆ

2. บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับงวดชำระหนี้ของสัญญากู้

บทเฉพาะกาล ข้อ 43 กำหนดให้สัญญาเงินกู้ใดของสมาชิกที่ได้ทำไว้แล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้สัญญานั้นยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าสัญญานั้นจะเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาที่ตกลงไว้ เว้นแต่เป็นการทำสัญญาใหม่ภายหลังที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับอันเกี่ยวเนื่องกับสัญญาเดิมในกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีสัญญาเงินกู้เดิมได้กำหนดงวดชำระหนี้ไว้ไม่เกิน 240 งวด ให้กำหนดงวดชำระหนี้ในสัญญาใหม่ได้ตามสัญญาเดิม

(2) กรณีสัญญาเงินกู้เดิมได้กำหนดงวดชำระหนี้ไว้เกินกว่า 240 งวด ให้กำหนดงวดชำระหนี้ในสัญญาใหม่โดยจะต้องมีการปรับลดงวดชำระหนี้ให้เหลือไม่เกิน 240 งวด ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

เมื่อพิจารณาร่างกฎกระทรวงข้อ 2 กำหนดให้สัญญากู้ฉุกเฉินมีงวดชำระหนี้ไม่เกิน 12 งวด สัญญากู้สามัญมีงวดชำระหนี้ไม่เกิน 150 งวด และสัญญากู้พิเศษมีงวดชำระหนี้ไม่เกิน 360 งวด ดังนั้น หากร่างกฎกระทรวงข้อ 43 นี้ ไม่ระบุว่าเป็นสัญญากู้ประเภทใด จะทำให้สับสนว่าสัญญากู้พิเศษจะต้องลดลงมาเหลือ 240 งวดด้วยหรือไม่อย่างไร

3. บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาผ่อนปรนการตั้งค่าเผื่อ

บทเฉพาะกาลกำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนถือใช้เกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแบบสหกรณ์การเกษตรเป็นเวลา 5 ปี และสามารถขอขยายต่อคณะรัฐมนตรีได้แต่ไม่เกิน 5 ปี เห็นว่า ควรตัดข้อความว่า “แต่ไม่เกิน 5 ปี” ออก ควรเป็นดุลพินิจของคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามความเหมาะสม ไม่ควรกำหนดจนรัดตัวมากไป คณะรัฐมนตรีก็เป็นคน ปล่อยให้คนได้คิดบ้าง

3. บทสรุป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งร่างกฎกระทรวงดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญกว่าเป็นผู้พิจารณาในประเด็นดังกล่าวข้างต้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 3 พิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นที่ไม่ได้ข้อยุติดังกล่าวข้างต้นไม่ใช่ประเด็นทางกฎหมาย แต่เป็นประเด็นทางนโยบาย จึงไม่รับไว้พิจารณา และคืนเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วจึงมีหนังสือถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งคืนร่างกฎกระทรวงเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและส่วนงานที่เกี่ยวข้องรับฟังความคิดเห็นและพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อยุติก่อน (เริ่มกระบวนการใหม่)

ดังนั้น ปัจจุบัน จึงมีกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ 2564 เพียงฉบับเดียวที่ออกตามความในมาตรา 89/2 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และใช้บังคับอยู่ในขณะนี้

จึงเรียนมาเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีส่วนได้เสีย (Stakeholders)ในขบวนการสหกรณ์ทราบและดำเนินการขับเคลื่อนในส่วนที่เป็นไปตามบทบาท ภารกิจ ความรับผิดชอบ เพื่อขบวนการสหกรณ์ต่อไปอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งสุดท้ายจะทำให้สหกรณ์มีความมั่นคงแข็งแรง ยั่งยืน เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

คณะกรรมการดำเนินการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุดที่ 25

นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์)
ประธานกรรมการฯ

นายนพดล วรมานะกุล
(ผู้ชนะการเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ร้านค้า)
รองประธาน

นางมุณีพรรณ โคตรบุตร
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการ)
รองประธาน

ผศ.อาภากร มินวงษ์
(ประธานชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด)
รองประธาน

นายศิริชัย ออสุวรรณ
(ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

รศ. พิเศษ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์
(ประธานชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

รศ.วิศิษฐ์ศักดิ์ แป้นสัมฤทธิ์
(ประธานชุมนุมร้านสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

นายจันทร์ หวนสันเทียะ
(ประธานชุมนุมสหกรณ์บริการเดินรถแห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

นายทวิวัส เหลี่ยมดี
(ประธานชุมนุมสหกรณ์ประมงแห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

นายสมพิศ ทามี
(ประธานชุมนุมสหกรณ์นิคมแห่งประเทศไทย จำกัด)
กรรมการ

นายณรงค์ สุขโท้
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร)
กรรมการ

นายยอดฉัตร วงษ์ละม่อม
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน)
กรรมการ

นายวงศกร เอการัมย์
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ประมง)
กรรมการ

นายเจียง นาอุดม
(ผู้ชนะเลือกตั้งจากสหกรณ์ประเภทสหกรณ์นิคม)
กรรมการ

ผู้อำนายการ

นายปัณฐวิชญ์ มุ่งสมัครศรีกุล
ผู้อำนวยการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ

นายอุทัย ศรีเทพ
ประธานผู้ตรวจสอบกิจการ

นายจำเริญ พรหมมาศ
ผู้ตรวจสอบกิจการ/เลขานุการ

สสอค. ก้าวเข้าสู่ปีที่ 12 CWFTC.

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูไทย

"ปี 2565"

รับสมัคร อายุไม่เกิน 55 ปี

"ผู้ที่เกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นไป"
(ดายในวันที่ 31 ธันวาคม 2565)

นายสมพล ตันติสันติสม
นายก สสอค.

นายดิเรก เนคมานุรักษ์
ผู้จัดการ สสอค.

ผู้มีสิทธิ์ได้แก่

1. สมาชิกสามัญ และสมทบของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. สมาชิกสามัญ กลุ่มวิชาชีพอื่น
3. คู่สมรส บุตร บิดา-มารดาของสมาชิกสามัญของ สสอค.
4. คู่สมรส บุตร บิดา-มารดาของสมาชิกสมทบของ สสอค.
5. คู่สมรส บุตร บิดา-มารดาของสมาชิกสมทบ สสอค. จากกลุ่มวิชาชีพอื่น

เอกสารประกอบการสมัคร

- ใบรับรองแพทย์ โรงพยาบาลของรัฐ อายุไม่เกิน 30 วัน
- สำเนาบัตรประชาชน ของตนเอง และผู้ที่ระบุให้รับเงินสงเคราะห์
- สำเนาทะเบียนบ้าน ของตนเอง และผู้ที่ระบุให้รับเงินสงเคราะห์

มีสมาชิกทั่วประเทศกว่า

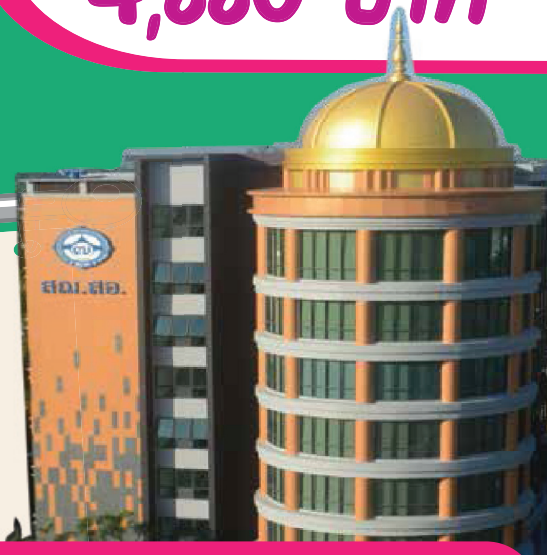
309,012 คน

ข้อมูล ณ 31 ธ.ค. 2564

สมัครโดยชำระ

เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า 4,800 บาท
ค่าสมัคร 40 บาท
ค่าบำรุงรายปี 40 บาท

รวมเป็นเงิน 4,880 บาท

เสียชีวิต รับเงินสงเคราะห์ 600,000 บาท

มีสมาชิกเสียชีวิตแล้ว 24,551 ราย (ศพ)

จ่ายเงินสงเคราะห์ไปแล้ว 14,850,478,419.30 บาท

สมัครได้ที่

1. ศูนย์ประสานงาน สสอค. ที่สหกรณ์ต้นสังกัด
2. สำนักงานใหญ่ 199/8 หมู่ 2 ชั้น 4 อาคารสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์ออมทรัพย์ไทย ถ.นครอินทร์ ต.บางสีทอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130 โทร. 02-4961337 Fax. 02-4961338
   เบอร์ 061-0533146 (ทะเบียน) 065-6136350 (การเงิน)
   092-5197862 (บัญชี) 096-6545662 (ประชาสัมพันธ์)

Line ID : @286tisho

สมาคมฌาปนกิจครูไทย สสอค.

ftsc.coop1@gmail.com

www.cwftc.or.th

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ครูไทย สสอค.

สสอค. สวัสดิการของคนสหกรณ์ เอื้ออาทรและห่วงใย

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย
อาคารเพชรสะพานบุญ
และ
กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

เป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร
เพิ่มคุณค่าชีวิต ใส่ใจสมาชิก ครอบครัวสาธารณสุขไทย
"สสธท. และ กสธท. เพิ่มคุณค่าแห่งชีวิต เพื่อคนที่คุณรัก"

บุคลากรวิชาชีพสาธารณสุขไทย
เมื่อเสียชีวิต ทายาทหรือผู้รับผลประโยชน์
จะได้รับเงินจำนวนไม่ต่ำกว่า 3,000,000.- บาท

ดร.มะณู บุญศรีมณีชัย
นายก สสธท.
และ ประธานกรรมการ กสธท.

สสธท. ล้านที่ 1

ประจำปี 2565
เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า
4,840.- บาท/ปี
รับอายุไม่เกิน 54 ปีบริบูรณ์

กสธท. ล้านที่ 2

เปิดรับสมัคร
วันที่ 1-25 ของทุกเดือน

วาระปกติ
รับอายุ
ไม่เกิน 59 ปี

วาระพิเศษ
รับอายุเกิน 59 ปี
แต่ไม่เกิน 64 ปี 6 เดือน
ตามประกาศและเงื่อนไขการรับสมัคร วาระพิเศษ

อัตราเบี้ยประกันชีวิต
ประจำปี 2565
5,500.- บาท

กสธท. ล้านที่ 3

เปิดรับสมัคร
วันที่ 1-25 ของทุกเดือน
รับอายุ
ไม่เกิน 64 ปี 6 เดือน
เฉพาะสมาชิก สสธท.
ที่เป็นสมาชิก กสธท. ล้านที่ 2 เท่านั้น

อัตราเบี้ยประกันชีวิต
ประจำปี 2565
4,000.- บาท

คุณสมบัติผู้สมัคร

- ประเภทสามัญเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- ประเภทสมทบสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นพนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.) ลูกจ้างในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- ประเภทสมทบคู่สมรส หรือสมทบบุตร ที่ประกอบอาชีพทุกอาชีพ ยกเว้นอาชีพเกษตรกร และผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

มีสุขภาพแข็งแรง ไม่ป่วยเป็นโรคเหล่านี้

1. โรคมะเร็ง
2. โรคหัวใจ
3. โรควัณโรค
4. โรคปอดเรื้อรัง
5. โรคเบาหวานขั้นรุนแรง
6. ภาวะไตวาย (ล้างไต)
7. โรคเอดส์
8. โรคตับแข็ง
9. โรคเอสแอลอี (SLE)

หรือโรคอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นว่าอันตราย

คุ้มครองจนกว่าจะเสียชีวิต

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (สสธท.)
โทรศัพท์ 0 2496 1350-57 โทรสาร 0 2496 1358 งานทะเบียน โทร. 09 5712 9740
งานการเงินและบัญชี โทร. 08 6372 9629 งานอำนวยการ โทร. 08 1917 1878
งานสงเคราะห์ครอบครัว โทร. 08 0795 9583

กองทุนสวัสดิการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (กสธท.)
โทรศัพท์ 0 2496 1350-57 โทรสาร 0 2496 1359
งานบัญชี โทร. 09 2581 8080 งานทะเบียน โทร. 09 2592 4199

ทำไมสหกรณ์ออมทรัพย์...จึงเป็น **เจ้าหนี้รายใหญ่**ของบุคลากรภาครัฐ[1]

■ โดย... ธิงสธรรค์ ปิติปัญญา[2]

เกริ่นกันก่อน

ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาให้ข้อมูลว่าเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรทางการศึกษาคือ “สหกรณ์ออมทรัพย์” นอกจากบุคลากรทางการศึกษาแล้วผมเชื่อว่าสถานการณ์คล้าย ๆ กันน่าจะเกิดขึ้นกับบุคลากรภาครัฐในสังกัดอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วย บางท่านอาจสงสัยว่าทำไมองค์กรการเงินเล็ก ๆ อย่างสหกรณ์ออมทรัพย์จึงกลายเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐ บทความนี้พยายามหาคำตอบในเรื่องนี้ โดยเริ่มจากทำความเข้าใจถึงความเป็นมาของปัญหาหนี้สินและการนำสหกรณ์เข้ามาใช้แก้ไขปัญหา ตามด้วยสหกรณ์หลักของบุคลากรภาครัฐ และเหตุที่ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐ

ความเป็นมาของปัญหาหนี้สินและการนำสหกรณ์มาใช้

ในประเทศไทย การกู้ยืมกันมีมาช้านานแล้ว แต่มาเห็นภาพชัดเจนเมื่อนำแนวคิดแบบทุนนิยมเข้ามาใช้ การผลิตเปลี่ยนไปจากเพื่อยังชีพเป็นเพื่อค้าขาย มีการนำเอาวิธีการผลิตแบบอุตสาหกรรมมาปรับใช้ โดยมุ่งผลิตสินค้าเฉพาะอย่าง ผลิตครั้งละมาก ๆ ใช้ตลาดและเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน รายได้และกำไรจากการผลิตเป็นแรงจูงใจให้มีการขยายการผลิต และเกิดการกู้หนี้ยืมสินมาใช้เพื่อการผลิตและการบริโภค จนเป็นที่มาของปัญหาหนี้สินที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวภาครัฐในอดีตได้นำมาตรการหลายอย่างมาใช้ หนึ่งในจำนวนนั้นคือ “สหกรณ์” ซึ่งมีความคิดพื้นฐานอยู่ที่การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมให้คนที่มีปัญหาหนี้สินร่วมมือและลงทุนร่วมกันตั้งสหกรณ์ของตนเองขึ้นมา เพื่อให้ทำหน้าที่จัดหาเงินกู้ที่มีเงื่อนไขดี เช่น อัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาชำระคืนยาว เป็นต้น มาให้บริการแก่สมาชิก ในระยะแรก ๆ สหกรณ์ถูกนำมาใช้กับเกษตรกรก่อน แล้วขยายไปยังกลุ่มคนอื่น ๆ รวมถึงบุคลากรของรัฐด้วย ที่กล่าวมาน่าจะสรุปได้ว่า “ปัญหาหนี้สินเป็นที่มาของสหกรณ์”

สหกรณ์ออมทรัพย์ : สหกรณ์หลักของบุคลากรภาครัฐ

สหกรณ์หลักที่จัดตั้งในหมู่บุคลากรภาครัฐตามส่วนราชการต่าง ๆ คือ “สหกรณ์ออมทรัพย์” (บุคลากรส่วนใหญ่ของหน่วยงานเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่ตั้งขึ้น) ถ้าตั้งในกลุ่มครูก็เรียกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ตั้งในกลุ่มตำรวจก็เรียกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ เป็นต้น ทั้งนี้สมาชิกต้องลงทุนถือหุ้นในสหกรณ์ ดังนั้น “สมาชิกจึงเป็นเจ้าของสหกรณ์” และ “มีสิทธิมีเสียงในการบริหารงานสหกรณ์” อย่างไรก็ตาม การถือหุ้นนอกจากแสดงถึงความเป็นเจ้าของแล้วยังเป็นวิธีการออมแบบหนึ่งด้วย

สำหรับวิธีการทำงานโดยย่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือคนที่เป็นสมาชิกต้องออมเงินไว้กับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอทุกเดือนในรูปของ “หุ้น” (ออมภาคบังคับ) ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและหรือระเบียบของสหกรณ์ โดยหักจากเงินเดือน ณ ที่จ่าย เงินที่เหลือจากหักค่าหุ้นแล้วจึงจะนำไปใช้จ่ายได้ และหากมีเงินเหลือหลังจากใช้จ่ายก็สามารถออมไว้กับสหกรณ์ในรูปของ “เงินฝาก” (การออมภาคสมัครใจ) ได้เช่นกัน ทั้งนี้สมาชิกจะถอนหุ้นคืนไม่ได้จนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก ขณะที่สามารถถอนเงินฝากคืนได้ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อสมาชิกมีความจำเป็นต้องใช้เงินก็สามารถกู้จากสหกรณ์ได้ “ถึงตรงนี้คงเห็นภาพแล้วว่าทำไมบุคลากรภาครัฐถึงเป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์” อย่างไรก็ตามต้องขอย้ำอีกครั้งว่า

---

[1] บุคลากรภาครัฐในที่นี้หมายถึงเฉพาะที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์เท่านั้น

[2] ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ภาควิชาสหกรณ์ และรองประธานสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สหกรณ์เป็นของสมาชิก ดังนั้นจึงกลายเป็นว่า “บุคลากรภาครัฐเป็นหนี้องค์กรของตนเอง”

คำถามที่ตามมาก็คือ “แล้วสหกรณ์ออมทรัพย์เอาเงินจากไหนมาให้สมาชิกกู้?” คำตอบก็คือเงินที่สมาชิกออมไว้กับสหกรณ์ทั้งในรูปของหุ้นและเงินฝากนั่นเอง หากเงินออมที่มีไม่พอกับความต้องการกู้ของสมาชิก สหกรณ์จะไปกู้จากแหล่งให้กู้เงินในระบบที่มีอยู่ โดยเฉพาะจากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีเงินเหลือและหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ เข้ามาให้บริการแก่สมาชิก และด้วยความเป็นสหกรณ์ซึ่งมีความมั่นคงและขนาดธุรกิจใหญ่กว่าสมาชิกแต่ละคน ทำให้มีโอกาสได้รับอนุมัติเงินกู้ภายใต้เงื่อนไขดีกว่าที่แต่ละคนไปกู้เอง เช่น วงเงินสูงขึ้น ดอกเบี้ยต่ำลง ระยะเวลาในการชำระเงินยาวขึ้น เป็นต้น

สำหรับการเก็บเงินจากสมาชิกเพื่อชำระคืนเงินกู้ ก็ใช้วิธีการเดียวกับการเก็บค่าหุ้นรายเดือน คือหักจากเงินเดือน ณ ที่จ่าย ทำให้หนี้ที่เป็นปัญหาหรือไม่สามารถชำระคืนมีน้อยมาก

เหตุที่ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐ

เงินกู้หรือหนี้สินอาจมีที่มาได้จาก 2 แหล่งใหญ่ ๆ คือ แหล่งในระบบหรือแหล่งที่เป็นทางการ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารและสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ สหกรณ์ เป็นต้น กับแหล่งนอกระบบหรือแหล่งที่รัฐไม่สามารถควบคุมการดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่มีอยู่ชี้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์คือเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐที่เป็นสมาชิก คำถามสำคัญก็คือทำไมถึงเป็นเช่นนั้น โดยส่วนตัวแล้วเชื่อว่ามาจาก 3 สาเหตุ คือ ความเป็นเจ้าของ ความสอดคล้องกับความต้องการและโอกาสเข้าถึง และอัตราดอกเบี้ย

ในเรื่องของ “ความเป็นเจ้าของ” ขณะที่แหล่งเงินกู้อื่นเป็นของใครก็ไม่รู้ แต่ “สหกรณ์เป็นของสมาชิก” ดังนั้นการกู้เงินจากสหกรณ์ก็คือการกู้เงินจากองค์กรของตนเอง ดอกเบี้ยเงินกู้ที่จ่ายไปก็เป็นรายได้และกำไรขององค์กรของตนเอง เมื่อมีกำไรโดยหลักการแล้วสหกรณ์จะจัดสรรกำไรดังกล่าวออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ส่วนที่หนึ่งเพื่อสร้างความเจริญเติบโตและความมั่นคงขององค์กร (ทุนสำรอง) ส่วนที่สองเพื่อจ่ายเป็นผลตอบแทนแก่สมาชิกในฐานะผู้ลงทุน (เงินปันผล) ส่วนที่สามเพื่อจัดเป็นสวัสดิการแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคมส่วนรวม และหากยังมีกำไรเหลืออยู่อีก จะถูกจัดสรรคืนไปยังสมาชิกในฐานะลูกค้าตามส่วนแห่งการทำธุรกิจ (เงินเฉลี่ยคืน) ดังนั้นสมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยบางส่วนคืนกลับมา ซึ่งเรื่องอย่างนี้จะไม่เกิดขึ้นในกรณีกู้เงินจากเจ้าหนี้รายอื่น

ในส่วนของ “ความสอดคล้องกับความต้องการและโอกาสเข้าถึง” สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่ให้บริการเงินกู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก โดยให้บริการเงินกู้ 3 ประเภท คือ ฉุกเฉิน สามัญ และพิเศษ สำหรับ “เงินกู้ฉุกเฉิน” จะให้ในกรณีที่ผู้กู้มีความจำเป็นเร่งด่วน สมาชิกสามารถรับเงินกู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องมีการค้ำประกัน อย่างไรก็ตามเงินกู้ประเภทนี้มีวงเงินค่อนข้างจำกัด และมีระยะในการชำระคืนสั้น ส่วน “เงินกู้สามัญ” เป็นเงินกู้ที่มีระยะเวลาผ่อนชำระคืนค่อนข้างยาว เช่น 120 เดือน (10 ปี) เป็นต้น วงเงินค่อนข้างสูง ทั้งนี้เงินกู้ประเภทนี้ให้ใช้สมาชิกด้วยกันเป็นผู้ค้ำประกัน (วงเงินกู้ จำนวนผู้ค้ำ และเงื่อนไขอื่น ๆ เป็นไปตามกติกาของแต่ละสหกรณ์) ส่วน “เงินกู้พิเศษ” เป็นเงินกู้ที่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน วงเงินกู้และระยะเวลาในการชำระคืนของเงินกู้ประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมากกว่าเงินกู้ 2 ประเภทแรก แต่จะเป็นเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับกติกาของแต่ละสหกรณ์ จะเห็นว่าสหกรณ์พยายามจัดบริการเงินกู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสมาชิก โดยมีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ส่วนในเรื่องของ “อัตราดอกเบี้ย” ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงมากต่อการเลือกใช้บริการเงินกู้จากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ สหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไปมีนโยบาย “คิดดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เกินกว่าอัตราตลาด” ทั้งนี้มีข้อมูลว่าสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราตลาด และอย่างที่กล่าวไว้แล้วว่าเมื่อสหกรณ์มีกำไร กำไรส่วนหนึ่งจะถูกเฉลี่ยคืนกลับไปยังสมาชิกตามส่วนแห่งการทำธุรกิจ ทำให้อัตราดอกเบี้ยสุทธิ (อัตราดอกเบี้ยจ่าย-เฉลี่ยคืน) หรืออัตราดอกเบี้ยแท้จริงที่สมาชิกจ่ายจะต่ำลงไปอีก

จากสาเหตุ 3 ประการข้างต้น น่าจะทำให้สมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มากกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ๆ “ถึงตรงนี้คงพอเห็นภาพว่าทำไมสหกรณ์ออมทรัพย์ถึงเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของสมาชิก” และในกรณีที่สมาชิกเป็นบุคลากรภาครัฐ “สหกรณ์ออมทรัพย์จึงเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐที่เป็นสมาชิก”

ส่งท้ายก่อนจาก

ที่กล่าวมาคงพอจะเข้าใจได้ว่าทำไมสหกรณ์จึงเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของบุคลากรภาครัฐที่เป็นสมาชิก อย่างไรก็ดีมีคำถามตามมาว่า “การเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่เป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของสหกรณ์?” มีผู้บริหารภาครัฐจำนวนหนึ่ง มองว่า “สิ่งที่เกิดขึ้นคือความล้มเหลว และสหกรณ์เป็นตัวการที่ทำให้เกิดปัญหาหนี้สิน” โดยเหมารวมเอาหนี้สินทั้งหมดเป็นปัญหาหนี้สิน และเห็นว่ารัฐต้องเข้ามาแทรกแซงการทำงานของสหกรณ์

อย่างไรก็ตามจากที่ได้อธิบายมาแล้วชี้ว่าสหกรณ์ถูกนำเข้ามาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ดังนั้นโดยส่วนตัวผมเห็นว่า “การเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ของสมาชิกเป็นความสำเร็จตามเจตนารมย์ของการนำสหกรณ์เข้ามาใช้” ถึงตรงนี้คงต้องถามใจภาครัฐแล้วว่าจะเอาอย่างไรกับขบวนการสหกรณ์ หากเห็นว่าเป็นขบวนการที่ไม่เป็นประโยชน์และล้มเหลวก็ควรจะเลิกระบบสหกรณ์ไปเลย แต่ต้องเตรียมตัวรับกับความเดือดร้อนของประชาชนหลายล้านคนที่เคยพึ่งพาเงินกู้จากสหกรณ์ ... สวัสดีครับ

การปรับพฤติกรรม เพื่อสุขภาพการเงินที่ดี

จากสถานการณ์โควิดที่ส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขภาพทางการเงินของทุกคน บางคนถูกลดเงินเดือน ทำให้รายได้ลดลง บางคนถูกเลิกจ้างงานทำให้ขาดรายได้ ประกอบกับราคาสินค้าและบริการปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ต้องนำเงินเก็บมาใช้หรือกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรเตรียมวางแผนทางการเงินในอนาคตและในยามฉุกเฉินโดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสุขภาพทางการเงินที่ดี ดังนี้

1. วางแผนทางการเงินด้วยบัญชีรายรับรายจ่าย

บัญชีรายรับรายจ่ายถือว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้การวางแผนการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยสร้างวินัยทางการเงินที่ดี จดบันทึกรับจ่ายโดยแยกรายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น จากนั้นลองลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในเดือนถัดไป ต่อมานำผลการบันทึกรับจ่ายทั้งปีมาจัดหมวดหมู่ โดยแยกประเภทดังนี้

1) รายรับทั้งปี

1.1) รายรับจากการทำงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า กำไรจากการขาย

1.2) รายรับจากทรัพย์สิน รายได้หรือดอกผลที่มาจากทรัพย์สินลงทุนต่าง ๆ แม้หยุดทำงาน ยังมีรายได้เข้ามา เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าเช่า ค่าลิขสิทธิ์

2) รายจ่ายทั้งปี

2.1) รายจ่ายแบบคงที่ ต้องจ่ายทุกเดือนปรับลดค่อนข้างยาก เช่น หนี้บ้าน หนี้รถ ค่าเช่าบ้าน ค่าประกันสังคม ค่าประกันสุขภาพ

2.2) รายจ่ายแบบแปรผัน ยิ่งใช้ ยิ่งซื้อ ยิ่งต้องจ่าย ปรับลดง่าย เช่น ค่าน้ำค่าไฟ ค่ากิน ค่าเที่ยว ค่าเดินทาง ค่าช้อปปิ้ง

2.3) รายจ่ายเพื่อการลงทุน เป็นการจ่ายเงินเพื่ออนาคต ยิ่งมากเท่าไรยิ่งดี เช่น เงินฝากประจำ ประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ สลากออมทรัพย์ ลงทุนในหุ้น

สามารถนำรายรับรายจ่ายแต่ละประเภทมาวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล โดยใช้อัตราส่วนดังต่อไปนี้ เพื่อให้ทราบสถานะทางการเงินของตนเอง ดังนี้

- อัตราส่วนความอยู่รอด = (รายได้จากการทำงาน + รายได้จากทรัพย์สิน) ÷ รายจ่ายรวม

หากคำนวณแล้วได้ค่ามากกว่า 1 แสดงว่าสามารถอยู่รอดได้ แต่ถ้าได้ค่าน้อยกว่า 1 ควรเพิ่มรายได้จากช่องทางอื่นหรือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

- อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ = รายจ่ายชำระหนี้ ÷ รายได้รวม

แสดงความสามารถในการชำระหนี้ โดยค่าที่ได้ไม่ควรเกิน 0.4 หรือ ไม่ควรมีหนี้ที่ต้องชำระเกิน 40% ของรายได้

- อัตราส่วนการออมและการลงทุน = รายจ่ายการออมและการลงทุน ÷ รายได้รวม

แสดงสัดส่วนการออมและการลงทุนต่อรายได้ ควรมีค่ามากกว่า 0.1 หรือควรออมและลงทุนมากกว่า 10% ของรายได้

- อัตราส่วนความมั่งคั่ง = รายได้จากทรัพย์สิน ÷ รายจ่าย

หากคำนวณแล้วได้ค่ามากกว่า 1 แสดงว่ารายได้จากทรัพย์สินสามารถครอบคลุมรายจ่ายทั้งหมดมีความมั่นคงมั่งคั่ง และมีอิสรภาพทางการเงิน

การวางแผนการเงินล่วงหน้าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน จึงควรจัดทำ “รายรับรายจ่ายล่วงหน้า” เพื่อป้องกันความเสี่ยง และมีเงินสำรองเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉินเท่ากับค่าใช้จ่าย 3-6 เดือน เพื่อเป็นช่วงเวลาที่จะสามารถหางานใหม่หรือสร้างรายได้ใหม่ ๆ

2. วางแผนปลดหนี้

หาสาเหตุของการเป็นหนี้ และสำรวจภาระหนี้สินที่มีทั้งหมด รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยของหนี้ที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละก้อน เพื่อให้เห็นภาพรวมของภาระในการชำระหนี้ต่อเดือน สำรวจทรัพย์สินที่ไม่ได้ใช้หรือไม่จำเป็นไปขายนำเงินมาชำระหนี้เพื่อลดหนี้ จัดทำแผนปลดหนี้และปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด หากชำระหนี้ไม่ได้ตามแผนให้รีบเจรจากับเจ้าหนี้ อย่าหยุดจ่ายเอง

3. ควบคุมรายจ่ายอย่างรัดกุม

จำแนกค่าใช้จ่ายในส่วนที่จำเป็นและส่วนที่ไม่จำเป็นให้ชัดเจน โดยจัดสรรค่าใช้จ่ายที่จำเป็นไว้เป็นอันดับแรก จากนั้นค่อยปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออก เพื่อนำมาเป็นเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน

4. เริ่มต้นออมเงิน

เงินออม ถือเป็นตัวช่วยสำคัญในยามฉุกเฉิน โดยวิธีการออมเงินมีหลากหลายวิธี เริ่มต้นการออมเงินจากการออมเล็ก ๆ น้อย ๆ ในแต่ละเดือน นอกเหนือจากการหยอดกระปุกและฝากเงินกับธนาคาร ด้วยเทคนิคการออมต่าง ๆ อาทิ 1) ลด ละ เลิก การใช้แบงก์ 50 บาท 2) ทานข้าวที่บ้านและทำอาหารเองให้บ่อยขึ้น 3) ใช้น้ำและไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น ปิดเมื่อไม่ได้ใช้ 4) สมัครสมาชิกร้านค้า/ร้านออนไลน์เพื่อได้ส่วน 5) ประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์เก็บเงินง่ายได้เงินคืนก้อนใหญ่ 6) เดินห้างเมื่อจำเป็นจริง ๆ 7) ติดตามมาตรการของรัฐ อาทิ โครงการคนละครึ่ง โครงการเราชนะ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน ฯ

5. หารายได้เสริม

หาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม อาทิ ขายของออนไลน์ ทำงานอดิเรกเพิ่มรายได้ เช่น ทำอาหาร ทำขนมงานฝีมือ ฯ การลงทุนในสลากออมทรัพย์ ลงทุนในหุ้น เป็นต้น

หากเราเริ่มวางแผนทางการเงินตั้งแต่วันนี้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อเตรียมการตั้งรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้น ย่อมเป็นการเสริมสร้างรากฐานชีวิตให้แข็งแรง และสร้างหลักประกันที่มั่นคงสำหรับอนาคตอีกด้วย

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง

การควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

■ นางสาวพัทรภรณ์ ประจำ

การควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เป็นเครื่องมือหนึ่งที่กรมส่งเสริมสหกรณ์นำมาใช้ใน การส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถช่วยเหลือสมาชิกให้มั่นคงและต่อเนื่อง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรได้ให้ความสำคัญในการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานภายในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการควบคุมภายในหมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานขององค์กรจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามคำจำกัดความของการควบคุมภายใน ได้กล่าวถึงเรื่องวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานซึ่งอาจจำแนกวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน เป็น 3 ประเภท คือ

1) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน คือ วัตถุประสงค์พื้นฐานของการดำเนินงานในทุกองค์กร โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในขณะเดียวกันผลที่ได้รับจากกระบวนการนั้นต้องคุ้มค่ากับต้นทุนที่ใช้ไป จึงจะทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพ

2) ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน คือ การจัดให้มีข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ถูกต้องเพียงพอ และเชื่อถือได้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหาร บุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอกในการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

3) การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คือ การมุ่งเน้นให้กระบวนการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไขตามสัญญา ข้อตกลง นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานขึ้นมานั้น ผู้บริหารจะต้องกำหนดวิธีการทำงานให้ไปสู่วัตถุประสงค์ และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย การควบคุมต่าง ๆ เหล่านี้ก็คือ การควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานภายในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ลักษณะการควบคุมภายในที่ดีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

1. มีแผนจัดแบ่งส่วนงาน ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบของงานด้านต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้พนักงานทุกคนทราบหน้าที่ความรับผิดชอบของตน หลักการสำคัญคือต้องไม่ให้พนักงานคนหนึ่งคนใดควบคุมงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดตั้งแต่ต้นจนจบ เพราะไม่เช่นนั้นแล้วอาจเกิดทุจริตได้ง่าย หรืออาจมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีใครพบ วิธีการ คือ ต้องแยกให้งานด้านปฏิบัติการ การดูแลทรัพย์สิน การบัญชี รวมทั้งการตรวจสอบภายในเป็นอิสระต่อกัน เพื่อให้มีการควบคุมกันได้ และในขณะเดียวกันก็ต้องให้มีการประสานงานที่ดีด้วย

2. มีระบบการควบคุมทางบัญชีที่ดี โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. ผังบัญชีรวมทั้งคู่มือการบัญชี และนโยบายการบัญชี เพื่อให้การรวบรวมข้อมูลทางบัญชี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผังบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยสมบูรณ์ นอกจากจะช่วยป้องกันการผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล ยังเป็นประโยชน์ในการควบคุมสินทรัพย์และกำหนดความรับผิดชอบของพนักงานด้วย

2. การควบคุมโดยงบประมาณเป็นมาตรการที่ใช้เพื่อประเมินผลงานโดยเทียบกับงบประมาณที่วางไว้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดข้อผิดพลาดและการทุจริตได้ยาก เช่น ถ้ามีการทำงบประมาณรายจ่าย ก็ย่อมเป็นการยากที่พนักงานคนหนึ่งคนใดจะหาทางเบิกจ่ายรายจ่ายที่เป็นเท็จ งบประมาณที่นิยมใช้ได้แก่ งบประมาณเงินสด งบประมาณค่าใช้จ่าย

3. มีระบบต้นทุนที่ดีซึ่งจะช่วยผู้บริหารควบคุมต้นทุนและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารได้

4. เอกสารประกอบการลงบัญชี และแบบพิมพ์ต่าง ๆ ควรมีหมายเลขกำกับเพื่อให้ควบคุมได้ ไม่ให้เกิดความสูญหายและติดตามค้นหาได้ง่าย

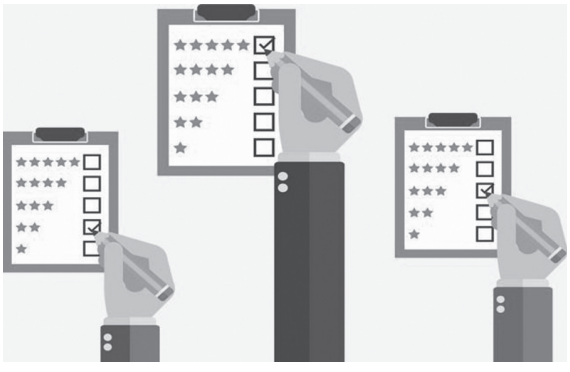
3. มีแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับแผนงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการโต้แย้ง หรือการปัดความรับผิดชอบการมอบหมายงาน วิธีปฏิบัติงานและนโยบายควรทำเป็นลายลักษณ์อักษร แนวทางปฏิบัติงานที่ดีจำเป็นต้องอาศัย ระเบียบและกฎข้อบังคับเพื่อช่วยให้พนักงานปฏิบัติได้โดยเรียบร้อยด้วย เช่น มีระเบียบการเก็บรักษาเงินสดระเบียบการจ่ายเงินกู้ ระเบียบการรับฝากเงิน ฯลฯ

4. ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับความรับผิดชอบ การใช้พนักงานที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับงานที่มอบหมายให้ทำ อาจนำความเสียหายมาสู่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้โดยง่าย

ระบบการควบคุมภายในนั้นไม่ว่าจะกำหนดไว้ดีเพียงใดก็ยังมีข้อจำกัดบางประการ จึงไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ เพียงแต่สร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากระบบการควบคุมภายในเป็นระบบงานที่สัมพันธ์กับงานทุก ๆ ด้านของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งทุกฝ่ายทั้งระดับบริหารและปฏิบัติการจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดการยอมรับและร่วมมือของทุกฝ่ายในการทำให้ระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้นเกิดประสิทธิและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

หลักเกณฑ์การประเมิน
การจัดชั้นสหกรณ์

■ นางสาวเนธัญชรา เดชผล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อยกระดับความเข้มแข็งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยใช้ผลการจัดระดับชั้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นตัวชี้วัดการประเมินผลความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง ซึ่งการจัดระดับชั้นของสหกรณ์ แบ่งเป็น 4 ชั้น และมีหลักเกณฑ์ในการประเมินการจัดชั้นของสหกรณ์ ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการให้บริการสมาชิก (การมีส่วนร่วม) โดยสามารถประเมินได้จากธุรกิจด้านต่าง ๆ ที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่นั้น สามารถให้บริการกับสมาชิกได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมสมาชิกได้ครบทุกคนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยวัดผลจากจำนวนสมาชิกที่ใช้บริการ/ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ อย่างน้อยคนละ 1 ด้าน

2. ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยสามารถประเมินจากอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ ซึ่งผลมาจากการบริหารงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยมีอัตราส่วนที่ใช้เป็นเกณฑ์ประเมิน 7 อัตราส่วน คือ 1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน 2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน 3) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 4) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 5) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 6) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ และ 7) อัตราส่วนหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด

3. ด้านประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร (ควบคุมภายใน) โดยสามารถประเมินจากคุณภาพของการควบคุมภายในของสหกรณ์ แบ่งได้ 5 ระดับ คือ (1) ระดับดีมาก มีผลการควบคุมภายในเท่ากับ 4 คะแนน (2) ระดับดี มีผลการควบคุมภายในเท่ากับ 3 คะแนน (3) ระดับพอใช้ มีผลการควบคุมภายในเท่ากับ 2 คะแนน (4) ระดับต้องปรับปรุง มีผลการควบคุมภายในเท่ากับ 1 คะแนน และ (5) ระดับไม่มีการควบคุมภายใน มีผลการควบคุมภายใน = 0 คะแนน

4. ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงาน (ข้อบกพร่อง) โดยสามารถประเมินผลจากการดำเนินงานคณะกรรมการและหรือฝ่ายจัดการของสหกรณ์ เกิดการทุจริตหรือมีข้อบกพร่องในการบริหารงานเกิดขึ้นหรือไม่

จากหลักเกณฑ์การประเมินผล ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทั้ง 4 ด้าน สามารถแบ่งระดับชั้นของสหกรณ์ ออกเป็น 4 ระดับชั้น คือ

1. **ระดับชั้น 1** เป็นสหกรณ์ที่มีความสามารถในการบริการสมาชิกได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70 และมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมาตรฐานขึ้นไป มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในระดับ ดี ถึงระดับ ดีมาก และไม่มีข้อบกพร่องจากการดำเนินงานหรือมีข้อบกพร่อง แต่ได้ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จสมบูรณ์

2. ระดับชั้น 2 เป็นสหกรณ์ที่มีความสามารถในการบริการสมาชิกได้ระหว่างร้อยละ 60-69 และมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในในระดับ พอใช้ และเป็นสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่องซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จแต่ต้องติดตาม หรืออยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข

3. ระดับชั้น 3 เป็นสหกรณ์ที่มีความสามารถในการบริการสมาชิกได้ต่ำกว่าร้อยละ 60 และมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับต้องปรับปรุง มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในต้องปรับปรุงหรือไม่มีระบบการควบคุมภายใน และเป็นสหกรณ์ที่เกิดข้อบกพร่องและยังไม่เริ่มดำเนินการแก้ไข

4. ระดับชั้น 4 เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรสั่งเลิกกิจการแล้ว อยู่ในระหว่างการชำระบัญชี

ทั้งนี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร โดย นางวิไล ยูฮันเซ่น สหกรณ์จังหวัดยโสธร ได้มอบนโยบายให้กับกลุ่มงานวิชาการและกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ทุกกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานในการเข้าไปแนะนำ ส่งเสริม และผลักดันให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่เขตพื้นที่ในจังหวัดยโสธรให้มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น สามารถยกระดับขึ้นเป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรชั้น 1 ได้ตามเป้าหมายที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด โดยนโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เกิดความเข้มแข็งจากภายในมีการควบคุมภายในเพิ่มขึ้นจากเดิม ไม่มีข้อบกพร่องมีธรรมภิบาลเกิดขึ้นในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวมถึงให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงาน/การดำเนินธุรกิจมีการจัดชั้นสมาชิก การจัดชั้นลูกหนี้ สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้เพิ่มขึ้น ให้สมาชิกมีการออม ส่งเสริมการสร้างอาชีพเสริมเพื่อให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อช่วยลดรายจ่าย และการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้ตรงตามความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง

การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

■ นายเจษฎา ประเสริฐ

กลุ่มเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 หมายความว่า บุคคล ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักจำนวนไม่น้อยกว่าสามสิบคน และมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะ เป็นนิติบุคคล และสามารถประกอบธุรกิจต่าง ๆ ได้ภายใต้การสนับสนุน ส่งเสริมและการกำกับของทางราชการ

ในปี พ.ศ. 2562 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 โดยบัญญัติให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ประเภทเกษตรกรรม

เกษตรกรรมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรรมประเภทอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้แก่ ปลูกสับปะรด ปลูกกล้วยไม้ ไม้ดอกและไม้ประดับทุกชนิด ทำสวนยางพารา ทำนาบัว

ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมเกษตรกร เกษตรกรที่จะรวมกันจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต้อง

(1) เป็นบุคคลธรรมดาบรรลุนิติภาวะ และมีสัญชาติไทย

(2) เป็นบุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) มีจำนวนไม่น้อยกว่า 30 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประเภทเดียวกันและมีภูมิลำเนาในท้องที่เดียวกัน

(5) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(6) ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรอื่น หรือสมาชิกสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงินในขณะเดียวกัน และในครอบครัวหนึ่งให้เป็นสมาชิกได้หนึ่งคน

(7) สมัครใจรวมกันลงทุนด้วยการถือหุ้นอย่างน้อยคนละหนึ่งหุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด

(8) ยินยอมปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรและข้อบังคับที่ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยเคร่งครัด โดยจัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ซึ่งประสงค์จะจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

จัดประชุมเกษตรกรผู้ซึ่งประสงค์จะจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อเลือกบุคคลจากที่ประชุมจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน เป็นคณะผู้ก่อการ

ขั้นตอนที่ 3 การขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

คณะผู้ก่อการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด แห่งท้องที่ที่จะจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ผ่านสำนักงานสหกรณ์จังหวัดแห่งท้องที่

ขั้นตอนที่ 4 การจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแห่งท้องที่ กรณีภูมิภาค หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 หรือพื้นที่ 2 กรณีกรุงเทพมหานคร จัดส่งเอกสารการขอจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรตามขั้นตอนที่ 3 ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่จะจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อพิจารณารับจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินการหลังจากได้รับจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

- กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับจดทะเบียนแล้วมีสภาพเป็นนิติบุคคล
- บุคคลตามบัญชีเกษตรกรผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีสถานภาพเป็นสมาชิกตั้งแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดแห่งท้องที่รับจดทะเบียน และได้ชำระค่าหุ้น ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ตามจำนวนที่กำหนดครบถ้วนและลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก
- คณะผู้ก่อการ มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการ
- คณะผู้ก่อการต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน 90 วัน นับแต่วันรับใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม

- เมื่อรวมตัวแล้ว เกษตรกรสามารถซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูกลง
- เมื่อรวมตัวกันแล้วเกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น
- สามารถผลิตสินค้าส่งตลาดหรือผลิตให้บริษัทเอกชนได้ในจำนวนและคุณภาพตามที่บริษัทต่าง ๆ เหล่านั้นต้องการ
- เกษตรกรจะสามารถร่วมกันควบคุมพื้นที่ และปริมาณผลผลิตให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของตลาด
- ประโยชน์ของการรวมกลุ่มของเกษตรกรยังมีอีกมากมาย ถ้าเราได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของกลุ่ม ฝึกอบรมผู้นำกลุ่มและเกษตรกร ให้เข้าใจถึงความสำคัญของการรวมตัวกัน เข้าใจถึงการบริหารงาน และเข้าใจถึงการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ความสำเร็จในการรวมกลุ่มเกษตรกรจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สหกรณ์สมาชิก
ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย (สส.ชสอ.)

สส.ชสอ.

"ฌาปนกิจสงเคราะห์สวัสดิการทางเลือกของสมาชิก
เพิ่มคุณค่าแห่งชีวิตของคนสหกรณ์"

นายอุทัย ศรีเทพ
นายก สส.ชสอ.

เปิดรับสมัครสมาชิก
อายุไม่เกิน 55 ปี

เงินสงเคราะห์ที่ได้รับ
หลังจากเสียชีวิต ประมาณ 600,000* บาท

*(เงินสงเคราะห์ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิก คูณ อัตราเงินสงเคราะห์ต่อศพในเดือนที่เสียชีวิต)

(ต้องเป็นผู้ที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2510 เป็นต้นไป)

เงินค่าสมัครสมาชิก
4,840 บาท

ก้าวหน้าอย่างมั่นคงด้วยศรัทธา
สมาชิกปัจจุบัน 319,871 คน
10 ปี สมาชิกเสียชีวิต
19,894 ศพ
จ่ายเงินสงเคราะห์ศพ
12,176 ล้านบาท

ตารางการลดอายุสมาชิกประกอบการรับสมัครถึงปี พ.ศ. 2564–2566

ลำดับ	ปี พ.ศ. ที่รับสมัคร	อายุที่จะรับสมัคร	พ.ศ.ที่เกิด
1	2564	55	2509
		54	2510
2	2565	55	2510
		54	2511
3	2566	55	2511
		54	2512

สอบถามรายละเอียด
สำนักงาน : 02-496-1251-2 ฝ่ายทะเบียน : 092-208-1316
ฝ่ายการธุรการ : 092-208-1316 ฝ่ายการเงิน : 092-208-1317

ดาวน์โหลดเอกสารการสมัครได้ที่
www.fscct.or.th

ปฏิทินผลไม้ตามฤดูของสหกรณ์ไทย
THAILAND FRUITS VARIETY

ออกแบบโดย ฝ่ายสื่อสารองค์กร
สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

สหประกันชีวิต
SAHA LIFE INSURANCE

หลักประกันชีวิต
เพื่อคุณและครอบครัว

โครงการประกันชีวิตคุ้มครองสินเชื่อ **เพื่อสมาชิกสหกรณ์**

- คุ้มครองชีวิต 24 ชั่วโมงตลอดอายุสัญญา
- ชำระเบี้ยประกันภัยเพียงครั้งเดียว
- เป็นหลักประกันให้กับสหกรณ์
- เป็นมรดกให้กับครอบครัว
- ไม่เป็นภาระกับผู้ค้ำ

ติดต่อตัวแทนประกันชีวิต หรือปรึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

โทร. 0-2379-5099 www.sahalife.co.th

www.sahalife.co.th สหประกันชีวิต @Sahalife